

omenim, da je v lirski pesmi izrazil Slovan najnežnejša čuvstva ljubezni in prijateljstva. Vzvišenejših občutkov do devojke ne nahajamo v nobeni drugi tradicionalni književnosti. Slovan je blago mislil in čutil, a Slovanka je to vračala z osrečujočo blaženostjo in zgodovinski potrjeno zvestobo. Žensko bitje je Slovanu zaščitnik, kakor svedočijo gorske vile, katere si je ustvaril iz svoje izkušnje. Kakor pesem, tako nam tudi vsakdanje življenje predočuje srčno in soglasno razmerje med Slovanom in Slovanko. Narodna poezija pa se ni razlikovala od dejanskega življenja, in kakor je v poeziji mož vedno voditelj, tako je tudi v družini, v domu, v življenju bil Slovan vodilna moč, v kar ga je že Bog oborožil z vsemi potrebnimi svojstvi. Nekaj žarkov te resnice izhaja iz kola. Momak vrže jabolko devojki, ki ga sprejme in odgovarja s tem, da vrača milo za drago, ali pa vrne jabolko in s tem odklanja ljubezen.

Ta črtica življenja se nam živo predočuje zlasti v poljskih narodnih plesih. Vodilno in glavno vlogo izvršuje vselej plesalec, to je moški. Ta poteza označuje poljske plese. Ples seveda ne more izražati toliko, kolikor pesem, zato pa se nam tem jasneje predočuje v njem ena edina stran življenja. Plesalec je divji, strasten, goreč, v vsem pa ljubezljiv in vselej v krogu svojih sodrugov in tovarišic voditelj, odločilen činitelj, dočim nam Poljakinja kot plesalka predstavlja mehko in nežno stran obiteljske sreče in življenja. Narodni plesi so izšli narodu iz dna duše, so pristna govornica in zato so znaten donesek k proučevanju takozvane moderne ženske osamosvoje, pri kateri uvažujemo vse, samo ne tega, kar je utrjeno v razvoju človeškega bistva in kar pospešuje procvit družine in državnega ustroja.

Obletni spomini.

Živ mak ti vzcvetel je na mramornem licu,
tam zunaj pa plakal jesenski je dan,
ledenih poljubov drhtelo je drevje,
bolest je objemala nemo ravan.

Dan smrti, a vendar kako sva svečano
vstajenje ljubezni slavila midva —
ne sodiva zdaj se, obsojena, draga,
že takrat, že takrat sva bila oba! . . .

Budislav.